

POLET

GLASILO KRŠČANSKE DELAVSKE MLADINE

MLADINSKA ZVEZA

I-S-Z - LJUBLJANA

PRILOGA „DELA VSKI PRAVIC“, 25 JUNIJA 1935

Naša pot

(Referat tov. Bučarja za Mladinsko zvezo JSZ na občnem zboru JSZ 2. jun. 1935)

Pri nas Slovincih je pojem o JSZ zelo ozek. Premnogi napačno mislijo, da je naloga strokovne organizacije samo posredovanje v mezdnih sporih in morda še v sklenitvi kake kolektivne pogodbe. Da se ta mnenja vzdržujejo, navajam tri vzroke:

1. Vzgoja naše mladine ni bila nikdar usmerjena v strokovno skupnostno smer. Duh liberalizma je razčlenih družbo v dele brez prave povezanosti na družbo in celoto. Naši vodilni vzgojitelji so se nasrkali tega duha, če tudi so ga morda z besedo zametali. In česar niso imeli v sebi, niso mogli dati mladini.

2. Z liberalizmom se je v nas nujno vselil materializem. Kajti liberalizem, kakor ga je ustvarila francoska revolucija in si ga je zamislil Machiavelli, je nujno materialističen. Duh materializma pa nas mora razdvajati in ne združevati. V vzgoji mladine mora materializem mladino naravnost uničiti za vsako skupnostno misel.

3. Vzgoja našega naroda ni bila strokovno-gospodarska, ampak politična, ali točneje: strankarsko-politična. Zato ni mogel slovenski narod kljub 40 letom razumeti naše JSZ v celoti, zato ni imel nikdar prave gospodarske vzgoje in zato ne razume ne strokovne, ne gospodarske, ne narodne in ne državne povezanosti celote.

JSZ pa ni le kruhoborska organizacija, ampak je nekaj več: je življenjska organizacija. Če je pa življenjska, mora biti tudi vzgojna, mora biti kulturna in je pokret, ki mora zajeti tudi mladino.

Zdelo se mi je potrebno, da te osnovne misli poudarim zato, da pokažem ne le dejstvo, da je mladinska organizacija že tu, ampak tudi nujnost, da mora biti, celo tako veliko nujnost, da bi jo danes morali ustanoviti, če bi je še ne imeli.

Tega pa nisem poudaril samo radi tega, da pribijem nujno potrebo po mladinski organizaciji in da naglasim pravo široko pojmovanje o strokovni organizaciji sploh, posebej pa še o JSZ. Poudaril sem to tudi radi čisto rednih dejstev, to je: naše skupine se vse premalo te naloge, tega širokega dejstva zavedajo.

Načelstvo JSZ in zlasti mi mlajši smo po razpustu naše kulturne organizacije živo čutili, da je nastala velika praznina, da je JSZ okrnjena na najboljčutnejši točki — mladine nismo imeli. Še več: mladine nismo vzgajali. In zato smo se trudili, da to praznino izpolnimo.

Dne 8. decembra 1934 se je vršil občni zbor Mladinske zveze JSZ. Danes je mladinska zveza vključena v sklop JSZ, česar s prejšnjo slično organizacijo ni bilo. Ustanovitev Mladinske zveze je šele poudarila važnost in širino JSZ. S tem dejstvom je bila izpopolnjena ena izmed najbolj važnih nalog.

Ni primerno, da bi Vam našteval vse sklepe, vse sestanke, vse težave, vsa razočaranja, ki smo jih doživeli, pa tudi možato prenesli in zmagali. Kdor je zasledoval naše delo, kdor je bral, resno bral naše okrožnice, ali vsaj naš »Polet« v »Delavski Pravici«, more vsaj malo vedeti, kaj hočemo, kaj smo, pa tudi to, kaj hočemo biti.

Nočem, da bi govorile samo besede, nočem pa tudi, da bi Vas mučil s predolgim referatom, dejstva naj govore!

V teh težkih časih, v tem kaosu idej, v tem večnem pričakovanju povratka »starih časov in razmer«, in pri tej miselnosti mnogih naših skupin, da je Mladinska zveza luksuz za gotove naše skupine z ozirom na krajevno razmere, smo vendarle ustanovili te skupine: Leše, Kovor, Križe, Kranj, Šmartno, Ljubljana, Zagorje, Izlake, Čemšenik, Laško, Celje, Petrovče, Rečica, Duplica.

Vse skupine imajo po polletnem obstoju centrale danes članov 432.

Za to dobo, kar obstoje, jih moram celo pohvaliti. Najboljše so Duplica, Kovor, Križe, Zagorje, Kranj. Več življenja, več mladostnega ognja v prvi vrsti pa več stika s centralo bi pa vendarle želel v Laškem, Šmartnem in Rečici.

Kako da ni Mladinske zveze na Jesenicah, v naši najstarejši trdnjavi. Kje so še ostali kraji, naši zavedni, kakor Tržič, Škofja Loka, Goričane, Vevče, Maribor? Ali ni življenja, mladega življenja, nove miselnosti, novega hotenja pri drugih naših skupinah?

Zahtevamo, kjer je strokovna skupina, mora biti tudi Mladinska zveza, ker mi nismo samo kruhoborec, mi smo gibanje, mi smo pokret, mi smo organizem. In če smo zdrav organizem, ne smemo gledati samo na en del telesa, ampak na vse: na dušo in telo. JSZ je kakor telo, močno in njeno delo je realno, MZ pa dela z duhom, gradi idejo. Mladina je kri, ki vzdržuje, ki poživlja ves organizem.

Zato pa je naša sveta dolžnost, da vzbudimo v vseh krajih, kjer je strokovna skupina, mrtve in neizrabljene sile in jih vložimo v skupno gradbo »Z.«, ki mora nekoč razmahniti svojo idejo in svoje hotenje v zadnje kraje, kjer trpi in išče naš človek.

Prosimo in pozivamo delegate JSZ, da v svojih poročilih krajevnih skupinam poudarijo prepotrebno važnost čimprejšnje ustanovitve MZ v svojem kraju. Mladina ima bodočnost — če bomo vzgojili mladino v našem duhu, če bomo zavzeli mladino v naš pokret, tedaj bo JSZ prospevala in procvitala in njena pot bo en sam nevzdržen polet krišku do svojih smotrov. Če pa zanemarimo mladino, če jo pustimo ob strani — bo šel čas preko nas in hiranje ter preživelost sta neizogibna.

Kličem vam: na delo za sveto stvar, da se srečamo vsi mladi in močni na skupnem polju v delu za naše smotre. Neomajana vera mora biti v nas, vera v uspeh in naš klic bodi: »Z mladino do bodočnosti!«

Naše delo

Pred nami je jasen cilj: vzgojiti in izobraziti hočemo verno, značajno, duševno in telesno močno proletarsko mladino. Naš namen je, oplemeniti in srčno izobraziti proletarsko mladino, da se bo iz lastnega spoznanja, iz svoje duhovne in srčne kulture podredila skupnosti iz stala skoz in skoz v službi občestva. V nji moramo dvigniti in vzbuditi vsi speče, lepe in plemenite nagibe, predvsem čustvo ljubezni do bližnjega, do skupnosti, do Boga. Učiti jo moramo spoznati in ljubiti resnico ter pravico in vse kar je lepo in dobro.

To je naša osrednja misel in naš namen. To je naše vodilo in v ta pravec usmerjamo naše delo. Vse naše delova-

nje nam mora biti le sredstvo v dosego tega namena. Vse naše organizacijsko delovanje mora biti prežeto s tem duhom in mora počasi prekvasiti notranjost mladega človeka ter mu usmerjati mišljenje in voljo. Vsak naš član mora rasti z organizacijo in se v njej individualno razvijati. V njej mora razvijati v določenem pravcu vse svoje mladostne sile, podjetnost in samoniklost. Vsakdo mora najti v naši organizaciji sebi primerno zaposlitev in torišče svojega udejstvovanja. Nuditi moramo možnost čim širšega udejstvovanja. Vsled tega ustanovljamo različnim panogam organizacijskega delovanja odgovarjajoče sekcije. Sekcije naj bodo

naše delavne edinice. V njih naj najde mesto dramatika, glasba, alpinistika, sport in sploh vse delovanje, ki more zanimati mladega človeka in predvsem delovanje, ki nas privede k našemu cilju.

V sekcijah bomo gojili delavsko dramatiko in sploh proletarsko umetnost. To so vsa umetniška dela, ki dvigajo v človeku njegove pozitivne prvine in ga etično preobražajo. Namen proletarske umetnosti je, vzgajati in kazati pot k boljšemu življenju. To je ona umetnost, ki mora oznanjati odrešenje in mora biti svetla vodnica iz trpljenja v novo dobo. Umetnik, ki ji služi, mora stati na strani in v službi trpečega in ponižanega proletarijata, z besedo ga mora vzgajati, za besedo usposabljati ali za dejanja. Tako proletarsko umetnost hočemo gojiti in z njo vzgajati.

Prirajali bomo igre in prosvetne večere, ki bodo sestavljeni iz del, ki so pisana v tem duhu. Naše igre in prosvet. večeri naj bodo izraz našega hotenja. Z njimi hočemo vzgajati tudi širše občinstvo.

Dalje hočemo v sekcijah nuditi članstvu s predavanji splošno, kakor tudi strokovno izobrazbo ter ga dvigniti k lastni, delavski kulturi. Seznanjati ga moramo z gospodarskimi, kulturnimi, socialnimi vprašanji, itd. Zavedamo se, da more le izobraženo delavstvo voditi uspešen boj za svoje pravice.

Oko delegata

Centrala od časa do časa pošilja krajevnim skupinam svojega delegata, ki izvrši obnovo revizijo. Včasih pride delegat nazaj zadovoljen, drugi potrt — kakršna je pač skupina, ki jo je obiskal. Zanimivo bi bilo vedeti izveleke z delegatovih poročil naših obiskanih skupin. Zadnjič smo dajali poročila skupin samih, danes vam pa povemo, kaj je videlo oko delegata.

Križe. 14. aprila je bil kot delegat tov. Bučer v Križah. Članov je bilo na sestanku precej, ki pa niso pokazali tistega zanimanja, kot bi bilo treba za MZ. Je nekaj častnih izjem in tisti držijo pokret v svojem kraju. Želeti bi bilo tudi, da bi igrali bolj vrednostne igre, ker doslej s svojim programom niso stopili nad povprečnost. Knjige odbornikov so bile v redu, le kroniko bi lahko še vodili (velja za vse druge skupine, ki se nimajo kronike op. uredu).

Kovorj. 14. aprila je bil kot delegat tov. Bučer v Kovorju. Hudo je pri tej skupini, ker je v bolj slabem finančnem stanju. So pa delavci člani, ki so si s kulukom in s pomočjo drugih zgradili svoj dom, v katerem lahko igrajo. Le knjige bi morali odborniki malo bolj točno voditi (vloziti zapisnik, kronika, sejni zapisnik). Drugače je bil delegat prav zadovoljen.

Zagorje. Po poročilu tov. Bučerja so pa v Zagorju nekateri člani menda najbolj agilni izmed vseh skupin (samo, da se radi pohvale ne prevzamete in pokvarite. Op. uredu.). To je vzrok, da je tudi skupina zelo dobra. Samo to je čudno, kako da nimajo deket organiziranih

Gojiti hočemo zdrav sport, izletništvo in alpinizem. Sport nam krepi telo, jači voljo in bistri duha. Pripomore k harmoničnemu razvoju duše in telesa. Zdrav duh v zdravem telesu!

Zlasti pa moramo dvigniti v članstvu ljubezen do narave in ga uvesti v študij prirode (rastlinstva, živalstva!). Danes je ravno proletarec radi zmehanizirane načina svojega življenja najbolj potreben stika z naravo. Organizirajmo radi tega izlete, taborenja!

Tu smo podali le par primerov našega organizacijskega delovanja in podali splošne smernice, po katerih naj se vrši to delo. Našteli bi lahko seveda še mnogo več panog našega delovanja, kot n. pr.: petje, tamburiranje, razna roko-tvorstvo itd. Gotovo pa bodo podjetne krajevne skupine same našle pravilno pot in razne načine za udeleževanje svojega članstva. Velja naj princip: nuditi čim več možnosti za udeleževanje, vse delo pa se mora vršiti le radi našega namena. Nič ne sme biti samemu sebi namen. Nočemo vzgojiti dobrih sportnikov, dobrih pevcev in igravcev, hočemo le dobre in poštene ljudi, ki bodo načela pravice, resnice in katališko ljubezen praktično uveljavljali v svojem privatnem ali javnem življenju. Hočemo agilnih delavskih borcev in voditeljev, ki bodo vedno pripravljene žrtvovati se in boriti za pravico delavskega razreda.

Vzgoja bodočih mater v delavsko-krščanskem duhu je silne važnosti. Knjige so zelo v redu in tudi zunanje delo je Zagorjah vidno. Saj so igrali menda petkrat Kralihovega »Fausta« ob skoro vedno razprodani dvorani. Tudi zdaj poleti delajo in držijo gibanje z izleti, sportnimi igrami itd.

Cemšenk. Delegat tov. Bučer je bil kar vesel lepega števila članov, ki se je zbral v dvoranici. Skoda, da so knjige odbornikov bolj nepopolno vodene in da ne držijo društvenega življenja s sestanki. Prerediti s njihovimi sestanki. Ali ne bi mogli tovariši iz Zagorja prihajati včasih gori kot predavatelji ali slično. Sploh so skupine malo premalo povezane med seboj. Drugače je bil delegat z obiskom prav zadovoljen.

Medija Izlake. V Medija Izlakah je bil 16. junija 1935 tov. Bučer. Velika napaka, ki jo je treba čimprej in temeljito odpraviti, je to, da nimajo dovolj povezanosti s centralo. Niti enega poročila še niso poslali centrali o svojem delu, zato je bil delegat kar presenečen, ko je izvedel, da še drugo ne, vsaj igrajo in to dobre igre (Zemlja, Mati, Vest itd.). Knjige so bile v dobrem redu, iz njih se vidi, da so vendar delali, čeprav se niso oglasili. Le v duhu MZ so člani menda še premalo vzgojeni ali kako — da se jim ni ljubilo na sestankih in so v senci posedali in krog oglov postajali. Ali so se bali, ali se jim je premalo zdelo? Ni prav to, kakršnokoli delo — ampak naše delo se mora pokazati po naših skupinah.

Takole vam povedo delegati. Mislimo, da sodba ni ostra, ne, saj je zvečine zadovoljiva. Skupine, ki jih še ni obiskal delegat, pa jih bo — se naj nikar na to ne pripravljajo zadnje dni — temveč več čas svojega obstoja in sicer: z vztrajnim in uspešnim delom. Saj delegat ni noben sodnik, temveč vaš tovariš, ki pride med vas, zve vaše tožbe, sam potoži — malo vas navduši, sem in tja pokaže smer in od vas samih sprejme mnogo — morda več, kot vam je on dal.

Popravl: Neljuba pomoča se je vrnila v zadnji številki. Med tistimi, ki jih naštevamo (in oštevamo) da niso poslali poročil, smo zapisali tudi Čemšenik. To pa ni res, kar ste sami lahko videli iz poročila — pa dobrega poročila. Tovariši iz Čemšenika naj pa nam oprostijo — v naglici in ob velikem delu se lahko kaj takega zgodi.

Leše. Meseca maja smo pri nas ustanovili skupino Mladinske zveze. Takoj v začetku je pristopilo 31 članov. Mladinska zveza je pri nas res potrebna. Nujno je, da se vsi zavemo potrebe po strokovni zavesti in to delavci in kmetje. Toliko poiskusov raznih organizacij je bilo že pri nas, a nobena se ni mogla uveljaviti ravno zato, ker ni imela zadostne vzgojne tendence in nobene strokovne smeri. Ravno zato je naša mladina, pa tudi starejši so bili zraven, s takim veseljem pozdravili Mladinsko zvezo.

Pa smo naleтели na odpor tam, kjer smo najmanj smeli pričakovati. Prišli so z zahtevo,

da komaj ustanovljenjo Mladinsko zvezo razpustimo, ali pa jim prepustimo našo blagajno. Kaj takega menda še v nobenem kraju niste doživeli. Da je to smešno, naravnost čudovito nes pametno, nismo mogli sami dopovedati način nasprotnikom. Pa tudi tov. Langus iz Ljubljane z vso svojo zgovornostjo in z vsemi razlogi ni uspel. Je res težava boriti se zoper ozkosrčnost in nes pamet. Le komu pri nas ti boji in ta nasprotstva koristijo?

Mi smo prostovoljno in zavestno pristopili k Mladinski zvezi zato, ker smatramo to organizacijo za dobro in potrebno. Kljub nasprotovanju jo bomo vzdržali, se tam vzgajali in vzgajali zlasti našo najmlajšo generacijo v krščansko aktivno, zavedno stanovsko udarno fronto, to je naš odgovor na vsa nasprotovanja in na vse tožbe po petih farah naokrog.

Kranj. Centrala je izvršila pri nas revizijo poslovanja. Revizor tov. Langus se je prav zadovoljivo izrazil o našem poslovanju, zlasti je pohvalil lepo vodeno kroniko in seljne zapisnike. Kar dobro se nam je zdelo. Pa drugod ne mislite, da samo knjige lepo vodimo, ampak tudi sicer dobro delamo, ker bi sicer ne imeli kaj pisati v knjige. Imamo dramatično, sportno in pevsko sekcijo. Sestanki se vrše redno. Upamo, da nismo ne po številu in ne po delu zadnji v naši, tako potrebni Mladinski zvezi.

Tovariši!

Posečajte knjižnico Delavske zbornice!

*Proti nizki izposojnini dobite naj-
različnejšo literaturo. // Knjižnica
izposojuje knjige tudi na deželo. //*

*V teh težkih dneh bo zdržal in si ustvaril boljšo
bodočnost le izobražen delavec. Čim več bo tedaj
izobraženih in zavednih delavcev, tem prej si bo
delavstvo uveljavilo svoje pravice.*